

Unitate Didaktikoa

Ikasgai kurrikularretan aplikatzekoa

ZERUERTZ. HEZKUNTA ETA SENTSIBILIZAZIO INTERKULTURALA DBHKO IKASLEENTZAT

Euskera (A Eredua)

01. Datu orokorrak
02. Funtsezko konpetentziak, konpetentzia espezifikoak, ebaluazio irizpideak eta oinarriko jakintzak.
03. Jardueraren deskribapena
04. Baliabideak eta materialak

ZERUERTZ

Datu orokorrak

TITULUA: Hizkuntza- eta kultura-nortasunari buruzko ikerketa, euskaraz

ETAPA: Derrigorrezko Bigarren Hezkuntza

ZIKLOA: 3. zikloa

DENBORALIZAZIOA: Jarduera hau egiteko, ikasgelan 2 lan-saio egin behar direla uste da (1. Zereginaren sarrera eta prestaketa; 2. Bateratze-lana eta talde-hausnarketa). Horri gehitu beharko zaio ikasgelatik kanpo elkarriketa planifikatu, egin eta transkribatzeko behar den denbora, ikasleek beraiek balioetsitako premien arabera zehaztuko dena.

Jarduera hau ikasturtean zehar egin daiteke, gai horri esleitutako beste zeregin batzuekin batera.

JARDUERAREN DESKRIBAPENA ETA EDUKIAK

- Kultura- eta hizkuntza-aniztasuna eta -aberastasuna aztertzea.
- Jatorrizko herrialdeetako eta harrerako herrialdeetako historiak, tradizioak eta ohiturak partekatzea.
- Pertsona migratuei elkarriketak egitea aniztasunari eta bizikidetzari buruz.

HELBURUAK

- Jatorrizko hizkuntza eta kultura ezagutzea eta balioestea, baita bi hizkuntza-identitateen arteko elkargunea ere (jatorrizkoa eta harrerazkoa).
- Migratuekiko enpatia eta hizkuntza-aniztasuna sustatzea.
- Aniztasunak komunitateetan duen funtsari buruz hausnartzea, bai eta identitate indibidualean eta kolektiboan duen eraginari buruz ere.

ZERUERTZ

Funtsezko konpetentziak, konpetentzia espezifikoak, ebaluazio irizpideak eta oinarrizko jakintzak

FUNTZESKO KONPETENTZIAK

- Hizkuntza Komunikaziorako Konpetentzia (HKK)
- Eleaniztasunerako Konpetentzia (EK)
- Konpetentzia Pertsonala, Soziala eta Ikasten Ikastekoa (KPSII)
- Konpetentzia Digitala (KD)
- Herritar Konpetentzia (HK)
- Ekimenerako Konpetentzia (EK)
- Kulturaren Kontzientzia eta Adierazpenerako Konpetentzia (KKAK)

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK ETA EBALUAZIO IRIZPIDEAK

2.KONP.ESPE.: Jatorrizko testuak sortzea, luzera ertainekoak, errazak eta antolamendu egokikoak, hainbat estrategia erabilita, hala nola plangintza, konpentsazioa edo autozuzenketa, mezu esanguratsuak sormenez, egokitasunez eta koherentziaz adierazteko eta komunikazio asmo zehatzei erantzuteko.

2.1.EBALU.IRIZP.: Testu erraz, egituratu, ulargarri eta koherenteak, eta komunikazio egoerara egokituak ahoz adieraztea; testu horien gaiak dira egunerokoak, ikasleentzat garrantzitsuak direnak, edo interes publikokoak izanik beren esperientziatik hurbil daudenak, eta helburua, berriz, deskribatu, kontatu, argudiatu eta informatzea hainbat euskarritan, erabiliz bai hitzezko baliabideak eta hitzezkoak ez direnak, bai plangintza, kontrol, konpentsazio eta lankidetzako estrategiak.

2.2. EBALU.IRIZP.: Luzera ertaineko testuak idatzi eta hedatzea, argitasun, koherentzia, kohesio, zuzentasun nahikoa dutenak, eta proposatutako komunikazio egoerara eta testu tipologiara egokituak eta erabilitako tresna analogiko eta digitalen arabekoak; testu horien gaiak dira egunerokoak, ikaslearendako garrantzitsuak direnak, edo interes publikokoak izanik bere esperientziatik hurbil daudenak; jabetza intelektuala errespetatu behar da, eta plagioa saihestu.

2.3.EBALU.IRIZP.: Ezagutzak eta estrategiak gidatuta hautatu, antolatu eta aplikatzea testu koherenteak, kohesionatuak eta egokiak planifikatu, sortu, berrikusi eta haiekin elkarlanean aritzeko; testu horiek dira komunikazio asmoetara, testuinguruaren ezaugarrietara eta testu tipologiara egokitutakoak; horretarako, lagunduta erabiltzen dira baliabide fisiko edo digitalik

egokienak, une bakoitzeko zereginaren eta beharren arabera, testuaren hartzailea nor den aintzat hartuta.

3.KONP.ESPE.: Beste pertsona batzuekin interakzioan aritzea gero eta autonomia handiagoarekin, lankidetzaz estrategiak baliatuz eta baliabide analogikoak eta digitalak erabiliz, kortesia arauak errespetatzen dituzten trukeetan komunikazio helburu zehatzei erantzuteko.

3.1.EBALU.IRIZP.: Egoera interaktibo errazetan modu aktiboan parte hartu, elkarlanean aritu eta planifikatzea hainbat euskarri baliatuta. Egoera horien gaiak dira egunerokoak, ikaslearendako garrantzitsuak direnak, edo interes publikokoak izanik bere esperientziatik hurbil daudenak; ekimena eta enpatia erakusten dira, baita hizkuntza kortesiarekiko eta etiketa digitalarekiko errespetua ere; orobat, solaskideen premia, ideia, kezka, ekimen eta motibazioekiko.

3.2.EBALU.IRIZP.: Estrategia egokiak hautatu, antolatu eta erabiltzea, komunikazioa hasi, mantendu eta bukatzeko, hitza hartu eta emateko, argibideak eta azalpenak eskatu eta adierazteko, birformulatzeko, konparatu eta kontrastatzeko.

4.KONP.ESPE.: Hizkuntzen arteko eguneroko egoeretan bitartekotza lanak egitea, kontzeptuak azaltzeko edo mezuak errazteko estrategia eta ezagutza errazak erabiliz, informazioa eraginkortasunez, argiro eta arduraz transmititzeko.

4.1.EBALU.IRIZP.: Testu, kontzeptu eta komunikazio erraz eta laburrak inferitzea eta azaltzea, aniztasuna zaindu behar den egoeretan, errespetua eta enpatia erakutsita solaskideekiko eta erabilitako hizkuntzarekiko, eta parte hartzea norberaren inguruko adiezintasunak eta ulermen arazoak konpontzen, horretarako zenbait baliabide eta euskarri erabilia.

4.2.EBALU.IRIZP.: Hainbat estrategia aplikatzea zubiak sortzen laguntzeko, komunikazioa errazteko eta testu, kontzeptu eta mezuak azaldu eta sinplifikatzeko, baliabide edo euskarri fisikoak edo digitalak erabiliz, une bakoitzean dauden beharren arabera; estrategia horiek egokituta daude komunikazio asmoetara, testuinguruaren ezaugarrietara eta testu-tipologiara.

6.KONP.ESPE.: Aniztasun linguistiko, kultural eta artistikoa kritikoki balioestea eta hartara egokitzea euskaratik abiatuta, eta hizkuntzen eta kulturen arteko antzekotasunak eta desberdintasunak identifikatzea eta partekatzea, enpatiaz eta errespetuz jokatzeko kulturarteko egoeretan.

6.1.EBALU.IRIZP.: Egokiro, enpatiaz eta errespetuz jardutea kulturarteko egoeretan, loturak eraikiz hizkuntzen eta kulturen artean, eguneroko komunikazio testuinguruetan baztertuz diskriminazio, aurreiritzi eta estereotipo guztiak, eta proposatuz komunikazioa zailtzen duten faktore soziokulturalak konpontzeko bideak.

6.3.EBALU.IRIZP.: Aniztasun linguistiko, kultural eta artistikoa defendatzeko eta balioesteko estrategiak aplikatzea, balio ekosozial eta demokratikoak aintzat hartuta, eta justizia, ekitate eta berdintasunaren printzipioak errespetatuta.

OINARRIZKO JAKINTZAK

A. KOMUNIKAZIOA

A.2. Ohiko estrategiak, honako alderdi hauek planifikatu, gauzatu, kontrolatu eta konpontzeko: ahozko testuen, idatzizkoen eta multimodalen ulermena, produkzioa eta koprodukzioa.

A.4. Ohiko funtzio komunikatiboak, komunikazioaren eremuari eta testuinguruari egokitutakoak: elkartzerakoan eta alde egiterakoan agurtzea, norbait aurkeztea eta nork bere burua aurkeztea; pertsonak, objektuak, tokiak, fenomenoak eta gertaerak deskribatzea; gertaerak denboran kokatzea; objektuak, pertsonak eta lekuak espazioan kokatzea; eguneroko gaiei buruzko informazioa eskatu eta trukatzeko; jarraibideak, aholkuak eta aginduak eman eta eskatzea; laguntza, proposamenak edo iradokizunak eskaini, onartu eta baztertzea; gustua edo interesa eta emozioak hein batean adieraztea; iraganeko gertaerak kontatu, egungo egoerak deskribatu eta etorkizuneko egoerak aipatzea; iritzia, posibilitatea, ahalmena, beharra eta debekua adieraztea; argudio errazak adieraztea; hipotesiak eta usteak adieraztea; zalantza agertzea; birformulatu eta laburtzea.

A.7. Ikasleentzat interesgarria den lexikoa, erabilera ohikoa duena hainbat alorretan: pertsonaren identifikazioa, pertsonen arteko harremanak, tokiak eta inguruneak, aisialdia, osasuna eta jarduerak fisikoa, eguneroko bizitza, etxebizitza eta etxea, klima eta ingurune naturala, informazioaren eta komunikazioaren teknologiak, eskola sistema eta prestakuntza.

A.8. Ohiko soinu-, azentu-, erritmo- eta intonazio-patroiak, eta patroiei horiei lotutako esanahi eta komunikazio asmo orokorrak.

A.10. Elkarriketako konbentzio eta estrategiak, ohiko erabilerakoak, formatu sinkronoan edo asinkronoan, komunikazioa hasi, mantendu eta bukatzeko, hitza hartu eta emateko, azalpenak eskatu eta emateko, birformulatzeko, alderatzeko, kontrastatzeko, laburtzeko, lankidetzan aritzeko, eztabaidatzeko eta abar.

A.13. Ohiko erabilerako tresna analogiko eta digitalak, erabiltzen direnak ahozko testuak, idatzizkoak nahiz multimodalak ulertu, sortu eta elkarrekin sortzeko; eta hezkuntza arloko interakzio, lankidetzak eta elkarlanerako plataforma birtualak (ikasgela birtualak, bideokonferentziak, lankidetzako tresna digitalak...), ikasteko, komunikatzeko eta euskararen hiztun edo ikasleekin proiektuak garatzeko direnak.

B. ELEANIZTASUNA

B.1. Estrategiak eta teknikak izatea, behar komunikatibo baten aitzinean eraginkortasunez erantzuteko, gero eta jario, egokitasun eta zuzentasun handiagoz, nahiz eta muga batzuk egon ikasleak euskararen eta bere beste hizkuntzetan daukan konpetentziamailearen ondorioz.

B.4. Ohiko erabilerako esapideak eta lexiko espezifikoak, erabiltzen direnak komunikazioari, hizkuntzari, ikaskuntzari, eta komunikazioko nahiz ikaskuntzako tresnei buruzko ideiak trukatzeko (metahizkuntza).

B.5. Hizkuntzen arteko konparazioa, euskararen eta beste hizkuntza batzuen elementuetatik abiatuta, euskararen elementuetatik eta beste hizkuntza batzuetatik abiatuta.

C. KULTURARTEKOTASUNA

C.1. Euskara: pertsonen artean komunikatzeko bidea, informazio iturria, eta gizartean parte hartzeko eta nork bere burua aberasteko tresna.

C.3. Euskaraz hitz egiten den lurraldeetan berezkoak dituzten alderdi soziokulturalak eta soziolinguistikoak, ohiko erabilerakoak, eguneroko bizitzari, bizi-baldintzei eta pertsonen arteko harremanei buruzkoak; ohiko konbentzio sozialak; hitzezkoa ez den hizkuntza, hizkuntza kortesia eta etiketa digitala; kultura, arauak, jarrerak, ohiturak eta balioak.

C.4. Ohiko erabilerako estrategiak izatea hizkuntza, kultura eta arte aniztasuna ulertu eta balioesteko, balio ekosozial eta demokratikoak aintzat hartuta.

C.5. Ohiko erabilerako estrategiak, hitzezko hizkuntzan eta hitzezkoa ez den hizkuntzan egiten diren erabilera diskriminatzaileak hautemateko eta horiei aurre egiteko.

ZERUERTZ

Jardueraren deskribapena

1. FASEA. SARRERA (IRAKASLEEN ALDETIK)

Migrazioaren gaia aurkeztea, ikasleak motibatzea kultura-aniztasunaren garrantziaz eta honek hizkuntzetan duen eraginaz, hausnartzera.

- Horretarako, irakasleak *DBHko ikasleekin kulturartean hezteko eta sentsibilizatzeko gida didaktikoan* oinarritu ahal izango dira ezagutza transferitzeko. Gida hori Zeruertz-eko taldeak egin zuen, ele bitan (gaztelaniaz eta euskaraz), 2022ko edizioan.

2. FASEA. IKASLEAK ELKARRIZKETARAKO PRESTATZEA

Fase honetan, irakasleek egin beharreko jarduera sartu beharko diete ikasleei; hau da, elkarrizketa bat egin beharko diete migratutako pertsonari. Ikasleek inguruko pertsona migratu bat elkarrizketatu beharko dute, guri dagokigun gaiari buruz, bere bizitzaren historiari eta kultura- eta hizkuntza-aniztasunari buruz.

Elkarrizketa prestatzeko eta munduko herrialdeetan dagoen kultura-aniztasunari buruzko testuinguru teoriko bat sortzeko, ikasleek hainbat herrialdeetako kulturartekotasuna eta eleaniztasuna ikertu beharko dituzte, oro har, eta elkarrizketatutako pertsona migratuaren jatorrizko herrialdean, bereziki. Ekintza horrek aukera emango dio ikasleari irekitasun-posizio batean jartzeko, jakin-min-egoera bat sustatzeko, hurrengo zeregina errazteko, hau da, elkarrizketan adierazitako galderak egiteko.

3. FASEA. ELKARRIZKETA PERSONA MIGRATU BATI

Eskuratutako ezagutzatik abiatuta, ikasleek galdera-gidoi bat prestatu beharko dute elkarrizketa zuzentzeko. Aurkezpenaz, migratutako pertsonaren sarrera gisa, eta agurrez gain, elkarrizketatuari egindako ekarpena eskertzeko, elkarrizketaren gorputzean kulturartekotasunarekin eta eleaniztasunarekin lotutako galderak izango dira.

Ondoren, elkarrizketa hau egiteko laguntza eta adibide gisa, galderen zerrenda bat eskaintzen da [1. eranskinean](#), ikasleek, edozein ikasturtetan daudela ere, beren interesa eta lehentasuna kontuan hartuta, elkarrizketa gidatzeko orientabide bat aukeratu ahal izan dezaten.

4. FASEA. ELKARRIZKETAREN TRANSKRIPZIOA ETA HAUSNARKETA-EZTABAIDA IKASGELAN

Elkarrizketa egin ondoren, hau, euskaraz transkribatuko da, atazari buruzko ebaluazioa ahalbidetzeko.

Era berean, interesgarria izan liteke ikasgelan espazio bat bilatzea, esperientzia horien eta ikasleen arteko elkarrizketen ondoriozko pertzepzioen trukea sustatzeko, euskarazko talde-eztabaida baten bitartez. Espazio honetan kulturartekotasunari eta eleaniztasunari buruz, bai eta horrek gizartean, oro har, eta nortasun pertsonalean, bereziki, duen eraginari buruz ere; era berean, jarduera hori gauzatzeak ikasleengan izan duen eragina landuko da.

ZERUERTZ

Baliabideak eta materialak

BEHARREZKO BALIAKIDEAK

- Interneterako sarbidea eta ikerketa-materiala (irakasleek baloratu beharrekoa).
- Elkarriketak grabatzeko gailu elektronikoa, beharrezkoa bada, elkarriketaren transkripzioa errazteko.

IRAKASLEENTZAKO MATERIAL GEHIGARRIAK

- [Aula Intercultural](#)
- [Ministerio de Educación y Formación Profesional](#)

ZERUERTZ

1. eranskina. Eredugaldere zerrenda

1. Zein herrialdeetatik zatoz eta zein da zure ama-hizkuntza edo zure herrialdeko hizkuntza nagusia?
2. Zein da zure gaitasun-maila zure jatorrizko hizkuntzan gaur egun? Murriztu egin da?
3. Zein dira zure jatorrizko herrialdeko hizkuntzarekin lotutako oroitzapenik esanguratsuenak?
4. Zure jatorrizko hizkuntza mantendu eta praktikatzetik izan al duzu hona etorri zinenetik?
5. Zer balio du zuretzat jatorrizko hizkuntzari eustea zure egunerokoan?
6. Nolakoa izan zen harrera-hizkuntza ikasteko prozesua?
7. Zer eragin izan du harrera-hizkuntzak zure eguneroko bizitzan eta lan-aukeretan?
8. Zer erronka edo onura izan dituzu ingurune desberdin batean, kulturen edo hizkuntzan, bizi edo lan egitean?
9. Nola sentitzen zara hitz egitean edo harrera-hizkuntzan hitz egiten dizutenean eguneroko egoeretan?
10. Sumatu al duzu kultura-desberdintasunik zure jatorrizko herrialdearen eta harrerako herrialdearen arteko komunikazioan?
11. Izan al duzu hizkuntza-oztopoak zailtasunak edo ondoeza eragin dizun egoerarik?
12. Zein estereotipo edo aurreiritzi gaiztoak dituzu zure jatorrizko hizkuntza praktikatzetik?
13. Nola sentitzen zara eleanitza izateaz?
14. Zer aholku emango zenioke migrazio- eta harrera-prozesu batetik igarotzen ari den pertsona bati, behar duen hizkuntza-egokitzapenarekin?
15. Zer ikasi edo estimatu duzu ezagutu dituzun edo elkarri eragin diezun beste kultura eta hizkuntza batzuetatik?

ZERUERTZ

